

008. Bijbelstudie over Heiligheid - Q'dusha

קדושה

Deel 2: Seksuele zonden

“De Eeuwige zei tegen Moshe: ‘Zeg tegen de Israëlieten: “Ik ben de Eeuwige, jullie G'd. Volg niet de levenswijze van de Egyptenaren, bij wie je gewoond hebt, noch de levenswijze van de Kenaänieten, naar wie ik je breng. Leef niet volgens hun bepalingen, maar volgens Mijn regels, houd je aan Mijn bepalingen en leef ze na. Ik ben de Eeuwige, jullie G'd. Mijn bepalingen en regels schenken leven aan wie ze volgt, houd ze dus in ere. Ik ben de Eeuwige. Niemand van jullie mag de eer van een bloedverwant aantasten. Ik ben de Eeuwige. Je mag geen gemeenschap hebben met je moeder, daarmee onteer je je vader; zij is je moeder en je mag geen gemeenschap met haar hebben. Heb geen gemeenschap met een andere vrouw van je vader, daarmee onteer je je vader. Heb geen gemeenschap met je zuster, of ze nu de dochter van je vader of van je moeder is; zelfs al is ze niet uit hetzelfde huwelijk geboren als jij, je mag geen gemeenschap met haar hebben. Heb geen gemeenschap met de dochter van je zoon of de dochter van je dochter, daarmee onteer je jezelf. Heb geen gemeenschap met de dochter van een vrouw van je vader die door je vader verwekt is; zij is je zuster en je mag geen gemeenschap met haar hebben. Heb geen gemeenschap met de zuster van je vader; zij is een bloedverwante van je vader. Heb geen gemeenschap met de zuster van je moeder; zij is een bloedverwante van je moeder. Tast de eer van je vaders broer niet aan; je mag zijn vrouw niet te na komen, ze is je tante. Heb geen gemeenschap met je schoondochter; zij is de vrouw van je zoon en je mag geen gemeenschap met haar hebben. Heb geen gemeenschap met de vrouw van je broer, daarmee onteer je je broer. Heb geen gemeenschap met de dochter van je vrouw, noch met de dochter van haar zoon of de dochter van haar dochter; zij zijn haar bloedverwanten en daarom zou dat een schanddaad zijn. Je mag niet naast je vrouw haar zuster als bijvrouw nemen, je mag geen gemeenschap hebben met de ene zuster zolang de andere leeft. Heb geen gemeenschap met een vrouw wanneer zij vanwege haar menstruatie onrein is. Verontreinig jezelf niet door seksuele omgang te hebben met de vrouw van een ander. Ontwijd de naam van je G'd niet door een van je kinderen aan Molech te offeren. Ik ben de Eeuwige. Je mag niet het bed delen met een man zoals met een vrouw, dat is gruwelijk. Verontreinig jezelf niet door de geslachtsdaad te verrichten met een dier. En een vrouw mag niet een dier uitlokken om met haar te paren, dat is pervers. Verontreinig jezelf niet door dergelijke dingen te doen. De volken die ik voor jullie verdrijf hebben zich met al deze dingen verontreinigd, waardoor het land onrein werd. Vanwege de wandaden die er gepleegd zijn, heb ik het land geteisterd, zodat het zijn inwoners is gaan uitbraken. Jullie echter moeten Mijn bepalingen en regels in ere houden, jullie mogen geen van deze gruwelen begaan. Dat geldt zowel voor geboren Israëlieten als voor de vreemdelingen die bij jullie wonen – de mensen die vóór jullie in het land woonden hebben al deze gruwelen bedreven, waardoor het land onrein werd – anders zal het land jullie uitbraken omdat jullie het verontreinigen, zoals het volk dat er voor jullie tijd woonde werd uitgebraakt. Wie toch een dergelijke gruweldaad bedrijft, zal uit de gemeenschap gestoten worden. Houd je aan je verplichtingen tegenover Mij en volg geen van de gruwelijke gewoonten na die voor jullie tijd in zwang waren, opdat je er niet door verontreinigd wordt. Ik ben de Eeuwige, jullie G'd.” (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 18:1-30). We slaan hoofdstuk 19 even over en gaan direct verder met hoofdstuk 20: “De Eeuwige zei tegen Moshe: ‘Zeg tegen de Israëlieten: “Wanneer een Israëliet of een vreemdeling die in Israël woont een van zijn kinderen aan Molech offert, moet hij ter dood gebracht worden; het volk moet hem stenigen. Ikzelf zal Mij tegen zo iemand keren en hem uit de gemeenschap stoten, omdat hij een van zijn kinderen aan Molech heeft geofferd en daarmee Mijn heiligdom heeft verontreinigd en Mijn heilige naam heeft ontwijd. Mocht het volk oogluikend toestaan dat zo'n man zijn kinderen aan Molech offert en hem niet ter dood brengen, dan zal Ik Mij tegen die man en zijn familie keren. Ik zal hem en allen die zich met hem en met Molech inlaten, uit de gemeenschap stoten. Ook wie zich met geesten en schimmen inlaat zal Ik straffen en uitstoten. Zorg ervoor dat jullie heilig zijn, en blijf heilig, want ik ben de Eeuwige, jullie G'd. Houd je aan

Mijn bepalingen en leef ze na; ik ben de Eeuwige, ik heilig jullie. Wie een vloek uitspreekt over zijn vader of zijn moeder, moet ter dood gebracht worden. Hij heeft zijn eigen vader of moeder vervloekt en heeft zijn dood aan zichzelf te wijten. Wie overspel pleegt met een getrouwde vrouw, een vrouw die een ander toebehoort, moet ter dood gebracht worden. Beide echtbrekers moeten worden gedood. Wie het bed deelt met de vrouw van zijn vader, onteert zijn vader. Man en vrouw moeten beiden ter dood gebracht worden en hebben hun dood aan zichzelf te wijten. Wanneer iemand het bed deelt met zijn schoondochter, moeten zij beiden ter dood gebracht worden. Ze hebben zich pervers gedragen en hebben hun dood aan zichzelf te wijten. Wie met een man het bed deelt als met een vrouw, begaat een gruwdaad. Beiden moeten ter dood gebracht worden en hebben hun dood aan zichzelf te wijten. Wie met een vrouw trouwt en ook met haar moeder, begaat een schanddaad. Hij en beide vrouwen moeten worden verbrand, want dergelijke schanddaden mogen bij jullie niet voorkomen. Wie de geslachtsdaad bedrijft met een dier, moet ter dood gebracht worden; ook het dier moet worden gedood. Wanneer een vrouw een dier uitlokt om met haar te paren, moet zowel de vrouw als het dier gedood worden. Ze moeten ter dood gebracht worden en hebben hun dood aan zichzelf te wijten. Wanneer iemand met zijn zuster trouwt, of ze nu de dochter van zijn vader of van zijn moeder is, en zij dus met elkaar gemeenschap hebben, is dat een schanddaad en zullen beiden publiekelijk uitgestoten worden. Zo iemand heeft gemeenschap gehad met zijn zuster en moet de gevolgen van zijn zonde dragen. Wanneer iemand het bed deelt met een vrouw die ongesteld is en gemeenschap met haar heeft - wanneer hij dus de bron van haar bloeding ontbloot of zij voor hem de bron van haar bloeding ontbloot – zullen beiden uitgestoten worden. Je mag geen gemeenschap hebben met de zuster van je moeder of de zuster van je vader. Wie de eer van een bloedverwant aantast, moet de gevolgen van zijn zonde dragen. Wanneer iemand gemeenschap heeft met zijn tante, onteert hij zijn oom. Beiden zullen ten gevolge van hun zonde kinderloos sterven. Wie trouwt met een vrouw die zijn broer heeft toebehoord, begaat een wandaad, want hij onteert zijn broer. Het huwelijk zal kinderloos zijn. Houd je aan al Mijn bepalingen en regels en leef ze na, anders zal het land waarheen Ik jullie breng om er te gaan wonen, jullie uitbraken. Neem niet de gewoonten over van het volk dat Ik voor jullie verdrijf. Zij hebben al deze dingen gedaan, en daarom heb Ik een afkeer van hen gekregen. Toen heb Ik jullie gezegd: Jullie zullen hun land in bezit krijgen. Ik zal jullie het land dat overvloeit van melk en honing in bezit geven.' Ik ben de Eeuwige, jullie G'd, die jullie van alle andere volken heeft onderscheiden.” (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 20:7-24).

Heiligheid

De twee hoofdstukken 18 en 20 van het boek ויקרא Vayiq'ra [Leviticus], die we zojuist gelezen hebben, lijken heel veel op elkaar, want beiden noemen de seksuele zonden die Israël uit de weg moest gaan. Toch is het hoofdstuk 20 niet enkel herhaling, maar is een stuk uitgebreider. Hoofdstuk achttien wijst vooral op de ernst van genoemde zonden. Het vertelt hoe de Eeuwige tegen deze zonden aankijkt. Een gruwel zijn deze zonden in Zijn ogen! Nog duidelijker kan Hij Zijn afkeuring erover echt niet uitspreken. Voordat in vers 6 de opsomming begint van zonden die met seksualiteit te maken hebben, zegt de Eeuwige in vers 3 dat de Israëlieten niet moeten doen als de Egyptenaren en Kanaänieten. Alleen Zijn wetten en inzettingen moeten zij houden. Dit wijst erop dat de opgesomde waslijst met zonden rechtstreeks te maken heeft met deze twee heidense volken. Blijkbaar waren bepaalde vormen van abnormale seksualiteit onder hen wel gebruikelijk, doorgaans ook in combinatie met hun afgodenverering, zoals in het geval van de tempelprostitutie. En over al deze immorele praktijken gaat het in dit hoofdstuk 18. Niet voor niets wordt in vers 21 de afgod Molech genoemd. Hoofdstuk twintig laat vervolgens zien hoe Israël ermee moet omgaan. Wie deze zonden doen moeten uit het midden van het volk worden uitgeroeid. Voor dergelijke zonde mag in Israël geen enkele ruimte zijn. Hoofdstuk 18 is ingedeeld in drie soorten wetten: A. Een algemene wet tegen elke gelijkvormigheid met de verdorven gewoonten van de heidenen, B. tegen bloedschande en C. tegen dierlijke lusten en barbaarse afgoderijen, dit naar aanleiding van de talrijke losbandigheden bij de heidense buurvolken. Bij de herhaling en verdere aanvulling in hoofdstuk 20 komen wij een soortgelijke indeling tegen, namelijk: A. de wetten betreffende bijzondere misdaden waarop de doodstraf gesteld wordt: 1. hun kinderen aan de Molech te geven, 2. het raadplegen van tovenaars, 3. ouders vervloeken, 4. overspel, 5. bloedschande, 6. onnatuurlijke lusten. B. Algemene geboden

om heilig te zijn. Na diverse ceremoniële inzetten in eerdere hoofdstukken keert Adonai in hoofdstuk 18 en 20 terug om hun zedelijke wetten te geven. Let op het heilig gezag, waarmee deze wetten vastgesteld worden: *"Ik ben de Eeuwige, uw G'd!"*. Het was een strenge waarschuwing om er zich voor te hoeden om nog overblijfselen te behouden van de afgoderij van Egypte, het land waarin zij 400 jaar lang gewoond hadden; en de besmetting op te doen van de afgoderij van Kanaän, het land waar zij heengingen, want zij zouden in gevaar zijn om ook de g'ddeloze gebruiken van de Kanaänieten aan te nemen, en met hun land ook hun onreinheden te erven. Voor dit gevaar worden zij hier gewaarschuwd: *"Gij zult in hun inzetten niet wandelen!!!"* Zij gingen immers heen naar een besmette plaats. Het was weliswaar een land, vloeiende van melk en honing, waarvan zij het gerieflijke en aangename zouden genieten, maar daarnaast was het ook een land vol van afgoderij en bijgelovige, occulte en onzedelijke gebruiken, die zij makkelijk geneigd zouden zijn aan te nemen. Deze twee hoofdstukken in Leviticus maken daarom deel uit van een hele serie wetten (de hoofdstukken 17 tot 26) die van toepassing zijn op alle Israëlieten en niet alleen op de Kohanim [priesters] om belofde het land niet opnieuw te verontreinigen. Zij worden om deze reden opgeroepen tot stipte gehoorzaamheid aan G'ds geboden. Als je de hoofdstukken 18 en 20 van Leviticus achter elkaar leest, dan valt het op hoe de nadruk ligt op de heiligheid van de G'd, want met grote regelmaat komt de zin: *"Ik ben de Eeuwige, uw G'd!"* terug. Zijn heilige Naam mag niet ontheiligd worden. Juist in menselijke relaties en door verkeerd gebruik van seksualiteit kan Zijn Naam ontheiligd worden. Als wij zeggen Hem te willen dienen en ons vervolgens niet storen aan de regels rond het huwelijk dat de relatie tussen de Eeuwige en Zijn volk moet weerspiegelen, dan maken wij Hem als het ware belachelijk. Bovendien wordt ons lichaam een tempel van G'd genoemd. Die kunnen wij ontheiligen door verkeerd gebruik ervan. Het was Yeshua zelf die als eerste het lichaam vergeleek met een tempel (zie יוחנן Yochanan [Johannes] 2:21.) Later zou Sha'ul [Paulus] de gelovigen van Korinthe, een verdorven stad kolkend van alle soorten wellust en onfatsoenlijkheid, leren: *"Weet u niet dat u G'ds tempel bent en dat de Geest van G'd in u woont? Als iemand de tempel van G'd te gronde richt, zal G'd hem te gronde richten. Want de tempel van G'd is heilig, en die tempel bent u!"* (1 Korintiërs 3:16-17, Willibrord-vertaling). Om deze reden heeft de Eeuwige ons Zijn 'huisregels' hieromtrent gegeven om ons te leren hoe wij met die tempel moeten omgaan.

Bloedschande

Hoofdstuk 18 staat in de context van verboden seksuele relaties: incest, het hebben van seksueel contact met een vrouw "in haar maandelijkse onreinheid", overspel, kinderoffers en bestialiteit. Al die zonden liggen op het terrein van de seksualiteit. Ik zet ze even, min of meer samenvattend, op een rijtje. Ik begin bij de zonde die het meest genoemd wordt: gemeenschap met een bloedverwant (incest), Daarnaast worden er nog een drietal andere genoemd: gemeenschap met andermans vrouw (overspel), gemeenschap van een man met een andere man en tenslotte gemeenschap van een mens met een dier (bestialiteit). De nadruk ligt hier echter voornamelijk op de eerste zonde, die van incest. Daarvan worden immers talrijke voorbeelden genoemd. Wat hier op de eerste plaats bedoeld is, is een huwelijk tussen zulke bloedverwanten te verbieden. Het huwelijk is een g'ddelijke instelling en bedoeld voor de betamelijke en eerbare voortplanting van het menselijk geslacht, zoals dit voegde aan de waardigheid van de menselijke natuur, boven die van de dieren. Het huwelijk brengt ook gelijkheid tussen een man en zijn vrouw. De ongelijkheid tussen meester en knecht, tussen adel en volk is gefundeerd in traditie en gewoonte, en er is in G'ds ogen niets misdaan als die ongelijkheid opgeheven wordt door het huwelijk van twee mensen uit beide sociale lagen en daardoor gelijkheid teweegbrengt; maar de ongelijkheid tussen ouders en kinderen, grootouders en kleinkinderen, broers en zussen, ooms en tantes, hetzij door bloedverwantschap of aangetrouwd, is gefundeerd in de natuur, en daarom van blijvende aard. Aan bloedverwanten echter, tussen wie gelijkheid bestaat, zoals bijvoorbeeld neven en nichten, is het niet verboden om elkaar te trouwen, behalve broers en zussen, hetzij kinderen van één vader en één moeder, of, wat men noemt, halve broer en halve zus, dat maakt niets uit, het blijft je broer en zus en daarom mag het gewoon niet. Maar een verbod op huwelijken tussen volle neven en nichten heeft in Nederland nooit bestaan. Artikel 88 van het oude burgerlijk wetboek verbood weliswaar evenals de beide geciteerde hoofdstukken uit Leviticus diverse verbintenissen tussen bloedverwanten tot en met de derde graad, maar niet het huwelijk tussen

neven en nichten (vierde graad). Om deze reden werd vroeger binnen de aristocratie veel binnen de familie getrouwd, want ook in die tijd bestond alleen een wettelijk verbod op een huwelijk met een vader of moeder (eerste graad), broer of zus (tweede graad) en oom of tante (derde graad), maar daarnaast was het ook expliciet verboden om te trouwen met een oud-oom of oud-tante. Trouwen met een zwager of schoonzus mocht in principe ook niet, terwijl die eigenlijk genetisch helemaal niet met elkaar verbonden zijn, maar dit geeft wel aan dat de Nederlandse wetgeving op dit punt wel gebaseerd was op de Bijbel, want Leviticus 18:6 luidt: *“Niemand zal naderen tot zijn naaste bloedverwant, om de schaamte te ontbloten: Ik ben de Eeuwige.”* Daarop volgt een hele lijst met huwelijks- en kuisheidswetten. Ouders, zus/broer, tante/oom, zelfs dieren worden genoemd. Maar een verbod op een seksuele relatie ofwel huwelijk tussen neef en nicht staat er niet tussen. In tegenstelling tot katholieken hebben protestanten in het verleden evenals de Joden daarom nooit moeite gehad met huwelijken tussen neven en nichten. Maar zoals gezegd, dat was de enige uitzondering. Voor de rest zijn alle huwelijken en seksuele relaties tussen familieleden streng verboden en als algemene regel wordt gesteld, dat alle bloedverwanten van de man zelf, met wie het hem verboden is een huwelijk aan te gaan, ook gelden voor de bloedverwanten van zijn vrouw, want deze twee zijn één. De wet, die het verbiedt om met een schoonzus, dus de vrouw van een broer te trouwen (vers 16), had wel één uitzondering, namelijk dat als een man stierf zonder kinderen na te laten, zijn broer, of nabestaande, met de weduwe moest trouwen, teneinde de gestorvene alsnog een nageslacht met zijn naam te verwekken (zie דברים D'varim [Deuteronomium] 25:5). G'd begint ויקרא Vayiq'ra [Leviticus] 18 dus niet met het veroordelen van afgoderij. Hij begint met het noemen van ernstige ontsporing op seksueel gebied. Eerst incest, en dan volgen overspel, mannenseks en bestialiteit. De Eeuwige somt allerlei dingen op die afwijken van de door Hem bedoelde seksualiteit in het kader van het huwelijk. Verschillende ontsporingen op seksueel gebied en daar tussen wordt ook nog het afschuwelijke offeren van kinderen aan een afgod genoemd. Maar vindt u dat niet vreemd? Wat heeft het offeren van kinderen aan de Molech met seks te maken? Die zonde lijkt toch echt niet te passen in het rijtje van genoemde seksuele zonden en zou derhalve eerder thuishoren in de wetten betreffende afgoderij. Wel, laten we maar eens goed in de grondtekst kijken en enkele naslagwerken raadplegen. De Hebreeuwse naam מֹלֶךְ Molech zet ons namelijk op het juiste spoor en verduidelijkt veel. Molech is namelijk een combinatie van twee Hebreeuwse woorden. Het ene woord is het woord voor koning: מֶלֶךְ Melech. Het andere woord is dat voor schande: בִּשְׁתַּת Boshet. De medeklinkers van Melech worden aangevuld met de klinkers van Boshet, en op deze wijze wordt ons duidelijk gemaakt dat wij hier te maken hebben met een afgod die gediend werd met schande, een ander woord voor ontucht en prostitutie. Wie zijn kinderen gaf aan de Molech, stond ze dus af voor de tempelprostitutie. Maar dat is niet de enige verklaring wat de Molech met seks te maken had en waarom het verbod om de kinderen aan de Molech te geven in het rijtje van seksuele zonden genoemd wordt. Uit oude overleveringen is namelijk bekend dat ook menselijk zaad als offergave werd gebruikt. Veel mannen hebben in die tijd als onderdeel van een vruchtbaarheidscultus hun zaad geofferd aan de Molech. Natuurlijk is er dan nog geen sprake van volgroeide kinderen, maar dit kwaad werd hun door de Eeuwige zelf toch wel aangerekend als hadden zij hun eigen kinderen geofferd, want zaad betekent nageslacht. Vanuit dit verband lijkt deze betekenis voor de hand te liggen en daarom wordt het ons nu wel duidelijk waarom de Eeuwige dit offeren aan de Molech in één rijtje noemt met de gemeenschap met dieren en de gemeenschap van twee mannen met elkaar, want hiervoor is het menselijk zaad niet bedoeld. Dit gaat voorbij aan de scheppingsorde. Hoe afschuwelijk de Eeuwige al deze zonden vindt, blijkt nog duidelijker uit het hoofdstuk 20. Ook hier is er weer een opsomming van een aantal zware zonden, waarvoor G'd in dit geval de doodstraf oplegt: nogmaals het offeren van kinderen aan de Molech, je tot waarzeggende geesten en tot geesten van doden wenden, het vervloeken van de eigen ouders, het plegen van echtbreuk alsook incest en bloedschande. Bloedschendige seksuele verbintenissen, al of niet door een huwelijk waren dus strafbaar. Sommigen ervan moesten met de dood gestraft worden, zoals een man, die bij de vrouw van zijn vader lag. Een voorbeeld hiervoor vinden wij ook in de eerste brief van Sha'ul aan de Korinthiërs: *“Het is algemeen bekend dat er een geval van ontucht bij u is dat zelfs bij de heidenen niet voorkomt: er is iemand die met de vrouw van zijn vader leeft. En u blijft maar trots op uzelf. Zou u niet eerder geschokt en bedroefd moeten zijn en degene die dit*

doet uit uw midden moeten verwijderen?” (1 Korinthiërs 5:1-2). We gaan terug naar Leviticus 20. Ontucht, bedreven met een schoonmoeder of een schoondochter moest met de dood gestraft worden. Maar niet op alle seksuele zonden stond de doodstraf, want anderen zouden door G'd gestraft worden met onvruchtbaarheid, zoals wanneer een man zijn tante of zijn schoonzus tijdens het leven van zijn broer verontreinigde. Zij zouden kinderloos sterven. En in het geval van een huwelijk tussen broer en zus werden beiden publiekelijk uitgestoten, maar niet gedood! De tegennatuurlijke zonden van sodomie en beestachtigheid moesten daarentegen wel met de dood gestraft worden. Zelfs het beest, dat aldus misbruikt werd, moest gedood worden samen met de zondaar.

Wie zonder zonde is werpe de eerste steen...

Gelukkig leven wij nu in een andere tijd en wordt in tegenstelling tot enkele islamitische landen in Israël niemand meer gestenigd. Dat de doodstraf voor al deze overtredingen nu afgeschaft zijn wil echter nog niet zeggen dat G'd het nu minder erg vindt en het nu wel toegestaan zou zijn. Maar door Yeshua geeft Hij ons in Zijn grote goedheid en genade nog een kans om ons te bekeren, om schoon schip te maken, te breken met het zondige verleden en een nieuw leven te beginnen. Dat komt bijzonder duidelijk naar voren in de houding van Yeshua ten opzichte van de overspelige vrouw: *“En des morgens vroeg was Hij weder aanwezig in de tempel, en al het volk kwam tot Hem en Hij zette Zich neder en leerde hen. En de Sof'rim [schriftgeleerden] en de Prushim [Farizeeën] brachten een vrouw, op overspel betrapt, en zij stelden haar in het midden en zeiden tot Hem: Rabbi, deze vrouw is op heterdaad betrapt bij het plegen van overspel; en in de Tora heeft Moshe ons bevolen zulken te stenigen; Gij dan, wat zegt Gij? En dit zeiden zij om Hem in verzoeking te brengen, opdat zij iets hadden om Hem aan te klagen. Maar Yeshua bukte neder en schreef met de vinger op de grond. Doch toen zij Hem bleven vragen, richtte Hij Zich op en zeide tot hen: Wie van u zonder zonde is, werpe het eerst een steen naar haar. En weer bukte Hij neder en schreef op de grond. Maar toen zij dit hoorden, gingen zij één voor één weg, te beginnen bij de oudsten, en zij lieten Yeshua alleen en de vrouw in het midden. En Yeshua richtte Zich op en zeide tot haar: Vrouw, waar zijn zij? Heeft niemand u veroordeeld? En zij zeide: Niemand, Heer. En Yeshua zeide: Ook Ik veroordeel u niet. Ga heen, zondig van nu af niet meer!”* (יוחנן Yochanan [Johannes] 8:2-11). Toen Hij niet meteen reageerde maar met de vinger op de grond schreef bleven zij bij Hem steeds op een antwoord aandringen, want zij dachten, dat zij Hem nu eindelijk in de klem hadden en dat zij Hem in beide gevallen konden beschuldigen van of de Tora tegen te staan, als Hij de gevangene vrijspak, of in strijd te handelen met Zijn eigen leer van genade en vergeving, als Hij haar veroordeelde, en daarom drongen zij met kracht bij Hem aan om een antwoord. Hij trapte daar echter niet in, maar heeft hen uiteindelijk allen met één enkel zinnetje beschaamd en tot zwijgen gebracht: *“Laat hij die zelf nooit zondigt, de eerste steen maar gooien!”* (Het Boek). Yeshua gooide de bal gewoon terug en vermeed de strik, die zij Hem hebben gespannen, en redde daardoor op grandioze wijze niet alleen het leven van deze vrouw, maar ook Zijn eigen goede naam. Hij had zich namelijk helemaal niet ongunstig uitgelaten over de Tora en evenmin de schuld van de overspelige vrouw ontkend of vergoelijkt, maar aan de andere kant heeft Hij ook niemand echt aangemoedigd om haar daadwerkelijk te stenigen. Hij erkende weliswaar, dat de Tora dit inderdaad voorschrijft, maar Hij deed wel een beroep op hun eigen geweten, namelijk dat zij zichzelf eerst maar moesten afvragen of zij wel geschikt en bevoegd waren om de straf te mogen voltrekken. Hij leert ook u en mij hiermee een belangrijke les om eerst zelf in de spiegel te kijken voordat we iemand anders veroordelen. De enige die echt zonder zonde was, was Yeshua zelf, en Hij had dus wel de eerste steen op haar kunnen werpen. Maar, hoewel niemand de zonde meer haat dan Hij die rechtvaardig en heilig is, is ook niemand zo meedogend voor de zondaren, want Hij is ook genadig en barmhartig! Dus nogmaals: dat Yeshua deze vrouw niet veroordeelde, betekent niet dat Hij haar daad wilde goedpraten, want Hij wist maar al te goed dat op overspel volgens G'ds wet de doodstraf staat, maar Hij voegde eraan toe: *“Ga heen, zondig van nu af niet meer!”* Hij is immers niet gekomen om te veroordelen, maar om nog te redden wat reeds verloren was. Het is belangrijk om dit goed te beseffen en te ook onthouden in het kader van deze bijbelstudie.

Seks vóór het huwelijk

En hoe zit dat nou met geslachtsgemeenschap tussen twee ongehuwden, dus seks vóór het huwelijk? Stond daar ook de doodstraf op of was dat wel toegestaan? Daar schijnt nogal enig misverstand over te bestaan, want ongehuwd samenwonen of een latrelatie wordt sinds mensen heugen door de kerk als “leven in zonde” veroordeeld. Maar wat zegt de Bijbel nou precies over seks voor het huwelijk? Wel, eigenlijk zo goed als niets, en weet u ook waarom? Omdat toen seks vóór het huwelijk in principe helemaal niet bestond, want op het moment dat een ongehuwde man gemeenschap had met een ongehuwde vrouw had de bruiloft volgens de Tora reeds plaats gevonden. Dus geen Chupa, geen rabbijn, geen dominee, geen kerkelijke inzegening. Geen uitwisseling van ringen. Al deze officiële bruiloftsrituelen en tradities zijn pas vele eeuwen later door de mensen ingevoerd, maar in de Bijbel kom je ze nergens tegen. U gelooft mij niet? Laten we dan maar samen in de Tora gaan kijken naar de beschrijving van enkele zeer bekende bruiloften, om te beginnen in בְּרֵאשִׁית B'reshit [Genesis] 24:67 met de bruiloft van Yitz'chaq [Isaak] en Riv'qa [Rebekka]: *“Daarna bracht Yitz'chaq Riv'qa naar de tent van Sara, zijn moeder. Hij nam haar tot vrouw en ging van haar houden.”* (Nieuwe Bijbelvertaling). *“Daarop bracht Yitz'chaq Riv'qa in zijn tent en nam haar tot vrouw. Yitz'chaq kreeg haar lief.”* (Willibrord-vertaling). *“Yitz'chaq bracht haar in de tent van zijn moeder Sara en nam haar tot vrouw. Hij ging veel van haar houden.”* (Groot Nieuws Bijbel). In deze drie vertalingen lezen wij dus dat Yitz'chaq haar in de tent van zijn moeder bracht en Riv'qa tot vrouw nam. Maar hoe nam hij haar tot vrouw? Wel, gewoon door haar te nemen, letterlijk door haar te nemen. Dat klinkt misschien heel cru, maar toch staat het echt wel zo in de Hebreeuwse grondtekst:

וַיָּבֵא יִצְחָק אֶת־רִבְקָה וְתַהֲיִלָּהּ לְאִשָּׁא וַיֵּאָהֶבָהּ׃

Vay'vi'eha Yitz'chaq ha'ohela Sara imo vayiqach et-Riv'qa vatehi-lo l'isha vay'ehaveha.

Letterlijk staat hier: *“En Yitzchaq bracht haar in de tent van zijn moeder Sara, en hij nam haar (ויקח) vayiqach), en zij werd zijn vrouw, en hij ging van haar houden.”* Hier staat dus niet *“en hij nam haar tot vrouw”*, maar: *“en hij nam haar en zij werd zijn vrouw”*. Ziet u het verschil? Eerst staat er: *“en hij nam haar”* en pas daarna lezen wij: *“en zij werd zijn vrouw”*, dus nadat hij haar genomen heeft. De drie eerstgenoemde vertalingen geven dus een vertekend beeld, maar zowel de Statenvertaling alsook de NBG-vertaling gebruiken beiden de juiste oorspronkelijke formulering: *“En Yitz'chaq bracht haar in de tent van zijn moeder Sara; en hij nam Riv'qa, en zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief.”* (Statenvertaling). *“Toen bracht Yitz'chaq haar in de tent van zijn moeder Sara, en hij nam Riv'qa, en zij werd hem tot vrouw, en hij kreeg haar lief.”* (NBG-vertaling).“ U ziet dus, dat er bij deze bruiloft geen sprake kan zijn van een officiële plechtigheid, geen Chupa, geen inzegening en geen rabbijn. Getuigen waren er wel, want de mensen van het kamp zagen beiden heus wel te tent ingaan en ze wisten ook wat daar ging gebeuren. Hun huwelijk was dus een feit. Ook bij Ya'aqov en Lea ging dat in בְּרֵאשִׁית B'reshit [Genesis] 29:23 precies op dezelfde manier: *“Toen de avond was gevallen bracht hij zijn dochter Lea bij Ya'aqov, en Ya'aqov sliep met haar.”* Dit lijkt mij nogal duidelijke taal. Er ging hier weliswaar een feestmaal aan vooraf, waarvoor echter alleen maar de mannen van de stad waren uitgenodigd, vrouwen waren er niet bij aanwezig en dus ook niet de bruid, maar van een plechtigheid wordt hier niets vermeld. Lavan bracht zijn dochter bij de bruidegom, die meteen met haar ging slapen. Dat was de bruiloft! Geen Chupa dus en ook geen kerkelijke inzegening! De Willibrord-vertaling laat ook niets aan duidelijkheid over: *“s Avonds echter bracht hij zijn dochter Lea bij Ya'aqov, en hij had gemeenschap met haar.”* Een week later krijgen we met Rachel in de verzen 28 en 30 hetzelfde verhaal: *“Ya'aqov stemde toe en wachtte tot de week om was; daarna gaf Lavan hem zijn dochter Rachel tot vrouw. Toen sliep Ya'aqov ook met Rachel.”* (Nieuwe Bijbelvertaling). *“Dat deed Ya'aqov; hij bracht met Lea de bruiloftsweek door, en Lavan gaf hem zijn dochter Rachel als vrouw. Jakob had ook gemeenschap met Rachel.”* (Willibrord-vertaling). Rachel is echter onvruchtbaar: *“Dus gaf ze hem haar slavin Bil'ha tot vrouw en Ya'aqov sliep met haar.”* (hoofdstuk 30:4, Nieuwe Bijbelvertaling). *“Zij gaf hem dus haar slavin Bil'ha tot vrouw en Ya'aqov had gemeenschap met haar.”* (Willibrord-vertaling). Bil'ha werd dus de derde vrouw van Ya'aqov doordat hij gemeenschap met haar had. Maar dat was nog niet alles. Een vierde echtgenote werd hem aangereikt in vers 9, want Lea gaf hem haar slavin Zil'pa tot vrouw en zij werd zwanger. Al deze bruiloften vonden plaats zonder een plechtige ceremonie, zonder Chupa en zonder rabbijn. Simpelweg door gemeenschap met elkaar te hebben was het huwelijk volgens de Bijbel een feit, zonder enige poespas, zoals we

reeds in בראשית B'reshit [Genesis] 2:24 geschreven staat: *“Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en zij zullen tot één vlees zijn.”* (NBG-vertaling). U ziet dus, dat seks vóór het huwelijk volgens de Tora helemaal niet kan om de eenvoudige reden dat het huwelijk juist door middel van de gemeenschap plaats vond, althans als beiden, zowel de man alsook de vrouw op vrijwillige basis hiervoor gekozen hadden. Maar hoe zat met gedwongen seks? Stel als een ongehuwde man een ongehuwde jonge vrouw tegen haar wil in tot de geslachtsdaad dwong, dus als hij haar in feite verkrachte? Wat dan? Wel, in dat geval zegt de Tora: *“Als iemand betrapt wordt met een meisje, een maagd die nog vrij is, dan moet de man die zich aan het meisje heeft vergrepen vijftig Sheqel zilver aan haar vader betalen. Bovendien moet hij met haar trouwen en zolang hij leeft mag hij niet van haar scheiden, omdat hij haar onteerd heeft.”* (דברים D'varim [Deuteronomium] 22:28-30). In beide genoemde gevallen is dus de geslachtsgemeenschap tussen twee ongehuwden niet vrijblijvend, maar heeft het huwelijk tot gevolg. Seks voor het huwelijk, of beter gezegd buiten het huwelijk om, is derhalve onbijbels en mag onder de gelovigen niet voorkomen. Het kan dus nooit de bedoeling zijn om er bewust voor te kiezen om niet te trouwen, maar toch evengoed met elkaar naar bed te gaan. Een seksuele relatie onder gelovigen moet altijd gelegaliseerd worden door het huwelijk.

Gruwel

Naast incest worden nog een drietal andere zonden genoemd: seks met andermans vrouw, seks met een man en seks met dieren. Het feit dat G'd de gemeenschap van twee mannen met elkaar heeft geplaatst tussen zaken als incest en bestialiteit, laat zien hoe Hij daar tegenaan kijkt. Niet voor niets wordt het woord "gruwel" gebruikt in het vervolg van deze tekst. Dit laat niets aan duidelijkheid over. Toch let op: er wordt in dit vers niet gesproken over de geaardheid op zich, waarover velen van mening verschillen of dit wel of niet is aangeboren, maar over de daad zelf. Het gaat hier in het kader van seksuele zonden dus puur over het verbod voor een man om seksuele gemeenschap te hebben met een andere man en ik zal mij in deze bijbelstudie derhalve slechts beperken tot hetgeen hier letterlijk staat. De geslachtsdaad wordt hier scherp veroordeeld, want de manier waarop dat gebeurt is tegennatuurlijk evenals seks met dieren. De afkeer van tegennatuurlijk seksueel gedrag blijkt uit het in de grondtekst gebruikte Hebreeuwse woord תועבה To'eva [gruwel]. Dit woord drukt uit dat het hierbij gaat om een afschuwelijke overtreding van door G'd gestelde grenzen, die bedoeld zijn om te voorkomen dat Israël zich verontreinigt door gedrag dat bij de heidense volken plaatsvindt. In de samenvatting van hoofdstuk 18 worden al deze praktijken "gruwelen" genoemd, terwijl in de voorgaande lijst dit woord in enkelvoud alleen in verband wordt gebracht met de seks tussen twee mannen. Hetzelfde zien we in hoofdstuk twintig. In vers 13 wordt alleen de gemeenschap van een man met een andere man een gruwel genoemd. Dus dat is de enige verboden handeling die in enkelvoud wordt aangeduid met de term תועבה To'eva [gruwel]. Het verbod uit Leviticus is nog steeds van toepassing in het Nieuwe Testament, waaruit duidelijk blijkt dat de Tora beslist niet door het offer van Yeshua afgeschaft of buiten werking gesteld is. De duidelijke positie die Sha'ul [Paulus] hieromtrent inneemt in B'rit haChadasha, namelijk dat onnatuurlijk seksueel gedrag tegen G'ds bedoeling ingaat, wijkt niet af van maar is juist consistent met het gedachtegoed dat in de Tora reeds aanwezig is. De Tora en B'rit haChadasha stemmen met elkaar overeen, hetgeen nadrukkelijk naar voren komt in de volgende passages uit de brieven van Paulus aan de gelovigen in Rome alsook in Korinthe: *“Daarom heeft G'd hen overgeven aan schandelijke lusten, want hun vrouwen hebben de natuurlijke omgang vervangen door de tegennatuurlijke. Eveneens hebben de mannen de natuurlijke omgang met de vrouw opgegeven, en zijn in wellust voor elkander ontbrand, als mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende!”* (Romeinen 1:26 en 27). *“Of weet gij niet, dat onrechtvaardigen het koninkrijk G'ds niet beërven zullen? Dwaalt niet! Hoereerders, afgodendienaars, overspelers, schandjongens, knapenschenders ... zullen het Koninkrijk G'ds niet beërven, en sommigen van u zijn dat geweest. Maar gij hebt u laten afwassen ...”* (1 Kor. 6:10-11). Hier worden vier seksuele zonden temidden van een aantal andere genoemd. Een van de vier is het Griekse woord ἀρσενοκοίται arsenokoitai, dat vertaald wordt met 'knapenschenders', hetgeen wij ook in een andere brief van Paulus tegenkomen: *“Knapenschenders ... en alles wat verder ingaat tegen de gezonde leer”* (1 Timotheüs 1:8-10).

Hiervoor wordt zowel in Leviticus 18:22 alsook in 20:13 het woord 'gruwel' gebruikt. Het liggen bij een man zoals je bij een vrouw ligt wordt door de Eeuwige תועבה To'eva genoemd. Een gruwel in de bijbel is een zonde waar Adonai een bijzondere afschuw van heeft. In gruwel zit de gedachte van afschuw, vandaar deze wet tegen onnatuurlijke lusten, sodomie, en beestachtigheid. Dat de mensen aan deze hun lage lusten werden overgegeven, was dikwijls de straf voor hun afgoderij, zoals Sha'ul in Romeinen 1:24 benadrukt: *“Daarom heeft G'd hen in hun lage begeerten uitgeleverd aan zedeloosheid, waarmee ze hun lichaam onteren”*. Wegens deze en dergelijke zonden moesten de Kanaänieten destijds uitgeroeid worden. Laat daarover geen misverstand ontstaan: slechte Israëlieten zijn even verfoeilijk voor G'd als slechte Kanaänieten, en ook zij zouden daarom even spoedig of zelfs nog spoediger, uitgespuwd worden, hetgeen blijkt uit de geschiedenis. Daarom was het nodig, dat deze wetten aan G'ds volk gegeven werden. Dezelfde waarschuwing, die in Leviticus 18 en 20 aan de Israëlieten gegeven was, werd in Romeinen 11:17-22 door Sha'ul ook gegeven aan de bekeerlingen uit de heidenen, met betrekking tot de afvalligen onder de Joden, in wier plaats zij gekomen zijn: *“En als nu sommige takken van de edele olijfboom zijn afgebroken en u, loten van een wilde olijfboom, tussen de overgebleven takken bent geënt en mag delen in de vruchtbaarheid van de wortel, dan moet u zich niet boven de takken verheffen. Als u dat doet, moet u goed bedenken dat niet u de wortel draagt, maar de wortel u. Maar nu zult u tegenwerpen: ‘Die takken zijn toch afgebroken zodat ik geënt kon worden?’ Zeker, ze zijn afgebroken vanwege hun ongeloof en u dankt uw plaats aan uw geloof. Wees daarom echter niet hoogmoedig, maar heb ontzag voor G'd: als hij de oorspronkelijke takken al niet heeft gespaard, zou hij u dan wel sparen? Houd daarom voor ogen dat G'd niet alleen goed is, maar ook streng. Hij is streng voor wie gevallen zijn, maar goed voor u – als u tenminste trouw blijft aan Zijn goedheid, want anders wordt ook u afgekapt!”*. Het lijkt mij niet meer dan logisch dat als G'd de natuurlijke takken niet gespaard heeft, maar ze heeft afgebroken, dat Hij dan ook de ingeënte takken niet zal sparen, als dezen ontaarden. Zo staat de verwerping van afvallige Israëlieten in deze tekst als een duidelijke waarschuwing voor de gelovigen uit de volken om niet te denken dat ze vrij zijn van de wet of dat ze boven de wet zouden staan. Een nauwgezet en standvastig blijven bij G'ds inzettingen is derhalve zowel voor de geboren Israëlieten alsook voor de vreemdelingen in hun midden het krachtigste voorbehoedmiddel tegen de besmetting van grove zonde.

Waarschuwing

Het volk van G'd moet heilig en rein zijn zoals G'd heilig en rein is en niet de gruwelijke verontreinigende praktijken van de heidense volken navolgen. Dat is de les die wij mogen leren uit Leviticus 18 en 20. De geboden van G'd, en niet de consensus met de omliggende cultuur zoals in ons geval de vrijzinnige cultuur hier in Nederland waar alles kan en mag, moet het gedrag van G'ds volk bepalen. Zo waarschuwt de Eeuwige Israël hier voor de seksuele losbandigheid, die bij de heidenen blijkbaar heel normaal was. Zo ging het toe in Egypte en zo ging het ook toe in het Kanaän van die dagen. Heel de wereld van die tijd was doordrenkt van juist deze immorele zonden. Daarvan moest Israël duidelijk afstand nemen. De afgoderij met de vruchtbaarheidscultus moest G'ds volk haten en ontvluchten, maar dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan want alles draaide toen juist om vruchtbaarheid. Aan het eind van de opsomming van zonden in Leviticus 20 wordt gezegd dat de Eeuwige van de bewoners van Kanaän, vanwege al deze dingen die zij deden, een afschuw had gekregen en Hij walgde van hen. Daarom zei de Eeuwige in vers 25: *“Gij zult onderscheid maken tussen rein en onrein!”*. Zij moesten leren te onderscheiden tussen goede en slechte dingen, die duidelijk van elkaar verschillen, en zeker niet vrij te leven alsof zij maar alles mochten doen wat zij maar wilden. Datzelfde geldt ook voor ons nog steeds. Wij zijn echt niet vrij van de Wet, maar hebben juist van Yeshua zelf nadrukkelijk de opdracht gekregen om al deze wetsbepalingen nauwgezet in acht te nemen. Aan Moshe werd in Leviticus 20 bevolen om nogmaals aan de kinderen van Israël te zeggen wat hij hun reeds tevoren in hoofdstuk 18 vers 2 gezegd had. Wij mogen ervan verzekerd zijn, dat het geen overbodige herhaling was, maar een zeer noodzakelijke, opdat zij en ook wij zullen beseffen dat het van groot belang is dat de Tora ons zo dikwijls wordt ingeprent. De Eeuwige heeft geduld met ons. Hij spreekt eenmaal, ja tweemaal; en wat Hij aan Zijn woordvoerders beveelt om nogmaals te zeggen, moeten wij dan ook nogmaals willen aanhoren zonder daarover te klagen, want het geeft ons zekerheid, zoals ook Sh'aul schrijft: *“Ik heb er geen moeite mee te herhalen wat ik u al geschreven heb; het is voor uw eigen bestwil!”*

(Filippenzen 3:1). De doodstraf uit Leviticus 20 is gelukkig afgeschaft, want Yeshua heeft deze straf op Zich genomen, waardoor iedere zondaar in de gelegenheid gesteld wordt om zijn zonden te berouwen, de Eeuwige daarvoor om vergeving de vragen, te sterven aan zijn oude 'ik' en vervolgens een nieuwe levensstijl te kiezen in dankbare gehoorzaamheid aan G'ds geboden en inzettingen. Sha'ul geeft hiervan een prachtige samenvatting: *“Als u nu met de Mashiach uit de dood bent opgewekt, streef dan naar wat boven is, waar de Mashiach zit aan de rechterhand van G'd. Richt u op wat boven is, niet op wat op aarde is. U bent immers gestorven, en uw leven ligt met de Mashiach verborgen in G'd. En wanneer de Mashiach, uw leven, verschijnt, zult ook u, samen met Hem, in luister verschijnen. Laat dus wat aards in u is afsterven: ontucht, zedeloosheid, hartstocht, lage begeerten en ook hebzucht - hebzucht is afgoderij - want om deze dingen treft G'ds toorn degenen die Hem ongehoorzaam zijn. Vroeger hebt u ook die weg gevolgd en zo geleefd, maar nu moet u alles wat slecht is opgeven: woede en drift, vloeken en schelden. Bedrieg elkaar niet, nu u de oude mens en zijn leefwijze afgelegd hebt en de nieuwe mens hebt aangetrokken, die steeds vernieuwd wordt naar het beeld van zijn Schepper en zo tot inzicht komt. Dan is er geen sprake meer van Grieken of Joden, besnedenen of onbesnedenen, barbaren, Skythen, slaven of vrijen, maar dan is de Mashiach alles in allen. Omdat G'd u heeft uitgekozen, omdat u Zijn heiligen bent en Hij u liefheeft, moet u zich kleden in innig medeleven, in goedheid, bescheidenheid, zachtmoedigheid en geduld. Verdraag elkaar en vergeef elkaar als iemand een ander iets te verwijten heeft; zoals de Eeuwige u vergeven heeft, moet u elkaar vergeven. En bovenal, kleeft u in de liefde, dat is de band die u tot een volmaakte eenheid maakt. Laat in uw hart de vrede van de Mashiach heersen, want daartoe bent u geroepen als de leden van één lichaam. Wees ook dankbaar. Laat de woorden van de Mashiach in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing met heel uw hart psalmen en hymnen voor G'd en liederen die de Ruach [Geest] u vol genade ingeeft. Doe alles wat u zegt of doet in de naam van Yeshua haAdon, terwijl u G'd, de Vader, dankt door hem. Vrouwen, erken het gezag van uw man, zoals past bij uw verbondenheid met de Eeuwige. Mannen, heb uw vrouw lief en wees niet bitter tegen haar. Kinderen, gehoorzaam je ouders in alles, want dat is de wil van de Eeuwige. Vaders, vit niet op uw kinderen, want dat maakt ze moedeloos. Slaven, gehoorzaam uw aardse meester in alles, niet met uiterlijk vertoon om bij de mensen in de gunst te komen, maar oprecht en met ontzag voor de Eeuwige. Wat u ook doet, doe het van harte, alsof het voor de Eeuwige is en niet voor de mensen, want u weet dat u van de Eeuwige een erfenis als beloning zult ontvangen - uw meester is de Mashiach!”* Ik wil deze bijbelstudie derhalve afsluiten met vers 26 van Leviticus 20: *“Weest Mij heilig, want heilig ben Ik, de Eeuwige, en Ik heb u afgezonderd van de volken, opdat gij Mij zoudt toebehoren!”* - **“Weest heilig, want Ik ben heilig!”** zegt de Eeuwige Adonai! Amen!

Werner Stauder